

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
 «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
 Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
 Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Міжнародна економіка»
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Артеменко Ірина Анатоліївна
 к.е.н., доцент,
 доцент кафедри міжнародної
 економіки та міжнародних
 економічних відносин

Контактний телефон	(0532) 50-91-68
Електронна адреса	puet.me@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.memev.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи теоретичних знань і набуття навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності в різних сферах бізнесу.
Тривалість	6 кредити ЄКТС/180 годин (лекції 18 год., практичні заняття 54 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання практичних навчальних завдань; доповіді з рефератами, есе та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з міжнародної макроекономіки, міжнародної мікроекономіки, міжнародної економіки, основ моделювання в економіці, економічного аналізу в

	міжнародному бізнесі, міжнародних фінансів, міжнародної економічної діяльності України.
Мова викладання	Українська, англійська, російська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу (РН 1). Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки (РН 3). Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем (РН 4). Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки (РН 7). Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (РН 9). Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин (РН 11). Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами (РН 20). Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей (РН 24).	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1). Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (СК 5).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності		
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Особливості формування і реалізації зовнішньоекономічної стратегії держави на сучасному етапі. 2. Практичні приклади реалізації національних принципів ЗЕД. 3. Загальний аналіз попереднього досвіду і перспектив розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України. 4. Розвиток нових форм зовнішньоекономічних зв'язків в Україні. 5. Вплив розміру країни на її участь у міжнародній торгівлі.).
Тема 2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Торгові договори і торгові угоди. 2. Види торгово-політичних режимів. 3. Класифікація підприємств, що діють на світовому ринку. 4. Міжнародні договори, національне законодавство України та торгові звичаї як основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів. 5. Особливості застосування на практиці Конвенції ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів». 2) Мозковий штурм на тему «Формування системи

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		регулювання ЗЕД України: проблеми та перспективи».
Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Особливості сучасної тарифної політики України та інших держав. 2) Практична робота. Передбачає роботу в комп'ютерному класі з програмним комплексом MD Office під керівництвом викладача. Заняття має тренувальний характер і передбачають виконання розрахункових робіт – вирішення конкретних завдань щодо визначення митної вартості товарів.
Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Контингентування та ліцензування, їх вплив на рівень цін. 2. "Добровільні" обмеження експорту та встановлення мінімальних імпорتنих цін. 3. Ембарго: відкрита і завуальована форми, причини і наслідки введення. 4. Методи "прихованого протекціонізму". 5. Фінансові методи стимулювання експорту. Оцінка експортного потенціалу України. 6. Демпінг і антидемпінг. Порядок визначення показників "демпінгова маржа" і "шкода від демпінгу"
Модуль 2. Форми та види зовнішньоекономічної діяльності		
Тема 5. Форми виходу підприємства на	Відвідування занять; захист домашнього	1) Презентація та захист доповіді за наступною

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
зовнішні ринки.	завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	тематикою: 1. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. 2. Всесвітня мережа Інтернет як інструмент ЗЕД. 3. Інтернет як засіб ділового спілкування і комунікації. 4. Інтернет як засіб маркетингового дослідження ринку. 5. Інтернет як засіб електронної комерції, реклами. 6. Інтернет – магазини.
Тема 6. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1) Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Класифікація посередників за обсягом повноважень і місцем на ринку 2. Способи винагороди посередників: переваги і недоліки. 3. Порівняльний аналіз різних варіантів організації збуту посередниками. 2) Мозковий штурм на тему: «Інструменти захисту прав сторін при різних варіантах організації збуту посередниками: світова практика та реалії України»
Тема 7. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. 1.Операції натурального обміну. 2. 2.Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. 3. 3. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 8. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	сировиною. Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Міжнародні договори, національне законодавство України та торгові звичаї як основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів. 2. Методика аналізу виконання контрактних зобов'язань підприємства і динаміки експорту товарів. 3. Особливості визначення опублікованих та розрахункових цін. 4. Валюта ціни, валюта платежу та перерахунок валют у зовнішньоторговій угоді. 5. Технічні і комерційні поправки до ціни. 6. Умови розрахунків: платіж готівкою, авансовий платіж, платіж у кредит. Заходи проти неплатежу.
Тема 9. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота	Презентація та захист доповіді за наступною тематикою: 1. Транспортні операції: алгоритм планування, роль транспорту у зовнішній торгівлі та специфічна відмінність транспортних послуг. 2. Залізничні перевезення. Вплив Укрзалізниці в розвиток зовнішньоекономічного стану країни: транзитні перевезення, методика визначення ціни та специфіка страхування вантажу. 3. Страхування транспортних ризиків: види, причини, підходи, методика.

Інформаційні джерела

1. Артеменко І.А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Дистанційний курс. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://el.puet.edu.ua/>
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник / В.В. Гончаренко, І.А. Артеменко, А.А. Пожар, І.О. Пінчук, Ю.Ф. Строчихін ; за ред. О.В. Шкурупій . – К. : Центр учб. л-ри, 2012 . – 248 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник / М.І. Дідківський . - К. : Знання , 2006. - 462 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність [Текст] : загальні положення : навч. посібник / М.Д. Пазуха . – К. : Центр учб. л-ри, 2008 . – 230 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст] : підручник / Е.А. Зінь, Н.С. Дука . – К. : Кондор, 2009 . – 432 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навчально-методичний посібник / Л.В. Торгова, О.В. Хитра. – Львів.: Новий Світ-2000, 2006. – 508 с.
7. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : навч. посібник / за ред. І.І. Дахно . – К. : Центр навч. л-ри, 2009 . – 472 с.
8. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : навч. посібник / М.Є. Матвеев, І.І. Дідович . – К. : Професіонал, 2008 . – 192 с.
9. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності [Текст] + [Електронний ресурс] : навч. посібник / В.П. Хомутенко, В.В. Немченко, І.С. Луценко. – К. : Центр навч. л-ри, 2009 . – 474 с.
10. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : навч. посібник / Н.В. Горін . – К. : Знання, 2008 . – 330 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (3 бали); тестування (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни